

**ดนตรีปฏิบัติ : การถ่ายทอดทักษะดนตรีตะวันตกโรงเรียนศิลปะแห่งชาติ
(สปป.ลาว)**

**Practical Music : Transfer of Western Musical Skills of
National Art School, Lao PDR**

รภัศสรณ์ พุฒิชวัลพัฒน์^{*1}

Rapassorn Putthichavalpat^{*1}

บทคัดย่อ

การศึกษาดนตรีในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้น มีการศึกษาดนตรีพื้นเมืองเป็นหลัก เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ เพื่อการพัฒนาสู่อาเซียนก้าวสู่ความเป็นสากลทางด้านดนตรี จึงได้มีการนำเครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ให้นักเรียนได้มีความรู้ความสามารถทั้งทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีอย่างถูกต้อง

จากการเข้าเยี่ยมชมโรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว ซึ่งเป็นสถานศึกษาเกี่ยวกับงานศาสตร์และศิลป์ทั้งทางดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปะ โดยการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนวิชาทักษะปฏิบัติกลุ่มเครื่องดนตรีตะวันตกถึงแนวทางการถ่ายทอดทักษะดนตรีในวิชากลุ่มเครื่องดนตรีตะวันตก ได้แก่ กลุ่มเครื่องเป่า กลุ่มเครื่องกระทบ กลุ่มเครื่องสาย กลุ่มการขับร้อง และเปียโน โดยมีระบบการเรียนการสอนที่เป็นเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมของลาว มีกระบวนการถ่ายทอดการฝึกทักษะการปฏิบัติในหลักสูตรตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงระดับสูงตามเกณฑ์มาตรฐานที่ครูผู้สอน กำหนดและสามารถปฏิบัติรวมวงพร้อมแสดงต่อสาธารณะได้

คำสำคัญ : ดนตรีปฏิบัติ / การถ่ายทอด / โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ

* rapassorn.pp@gmail.com

¹ อาจารย์ประจำสาขาดุริยางค์สากล วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

¹ Lecturer in Music, Sukhothai College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

Abstracts

Music education in the Lao People's Democratic Republic, there is primary education in music. When there are social changes and for development into ASEAN, becoming a music international. Therefore Western musical instruments have been brought in to organize teaching and learning both in the informal and informal system. Allow students to have knowledge in both theory and practice music correctly.

From a visit to the National Art School, Lao PDR. Which is an educational institution about science and art, both in music, dance and art by interviewing teachers who teach Western musical for the transfer of musical skills in the subjects of western musical instruments Including the wind instrument group, Percussion group, Stringed instruments group, Chorus and Piano Group. In the teaching system that is unique to the arts and culture of Laos. Describes the nature of the process of transferring the practice of practical skills in the curriculum from basic to advanced levels. According to the standards set by the teacher and able to perform together in a public band.

Keywords: Practical Music / Transfers / National Art School

บทนำ

การศึกษาดนตรีในแต่ละประเทศมีรูปแบบที่แตกต่างกันตามบริบททางสังคม ทำให้เกิดมุมมองทางการศึกษาดนตรีที่หลากหลายและมีความน่าสนใจ หากมีการแลกเปลี่ยนมุมมองทางการศึกษาดนตรีอาจนำไปสู่การพัฒนาทางด้านดนตรีในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การร่วมมือกันของแต่ละประเทศจะทำให้เกิดพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานของการศึกษาดนตรีใน สปป.ลาว ทำให้เกิดความสนใจในการถ่ายทอดการสอนทักษะดนตรีในกลุ่มเครื่องดนตรีตะวันตก สปป.ลาว ซึ่งเริ่มมีการพัฒนาจากการเรียนการสอนดนตรีเฉพาะในโรงเรียนสอนดนตรีนอกระบบ จากนั้นมีการนำวิชาดนตรีเข้าไปบรรจุในหลักสูตรสามัญศึกษา มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีการก่อตั้งโรงเรียนศิลปะแห่งชาติ

เพื่อผลิตศิลปิน หรือบุคลากรทางด้านศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทั้งด้านวัฒนธรรมและศิลปะของประเทศเพื่อนบ้าน ปลุกฝังให้มีการแสดงความสามารถให้แก่ผู้มาเยือนเพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ได้เป็นอย่างดี

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic) หรือเรียกโดยย่อว่า สปป.ลาว ตั้งอยู่ในดินแดนสุวรรณหรืออินโดจีน เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล มีพรมแดนติดจีน พม่า เวียดนาม และไทย มีพื้นที่ประเทศทั้งหมด 236,800 ตารางกิโลเมตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเขาและที่ราบสูง เมืองหลวงชื่อเวียงจันทน์ (Vientiane) ปกครองในระบบสังคมนิยม ใช้ภาษาลาว เป็นภาษาราชการ ด้านเศรษฐกิจของ สปป.ลาวมีพัฒนาการที่ดีตามลำดับตั้งแต่ปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมสู่ระบบเศรษฐกิจเสรีการ สปป.ลาว มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องโดยอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้าเป็นสาขาหลักที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศ ด้านวัฒนธรรม สปป.ลาวมีความคล้ายคลึงกับคนภาคอีสานของไทยเป็นอย่างมาก ยังมีคำกล่าวที่ว่า “มีลาวอยู่แห่งใด มีมัดหมี่ แลลายจกอยู่ที่นั่น” ในด้านดนตรี ลาวมีแคนเป็นเครื่องดนตรีประจำชาติ มีหมอลำ หมอลำ ลาวมีประเพณีทางพระพุทธศาสนาและอื่น ๆ เช่น วันมาฆบูชา วันสงกรานต์ วันออกพรรษา บุญเข้าประดับดิน บุญเข้าฉลาก บุญสว่างเฮือ (แข่งเรือ) บุญธาตุหลวง เวียงจันทน์ ในเดือน 12 เป็นต้น

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเคยอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศฝรั่งเศส ได้เอกราชในปี พ.ศ.2496 ต่อมาพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหภาพโซเวียตและคอมมิวนิสต์เวียดนาม โดยการนำของเจ้าสุภานุวงศ์ ได้ล้มล้างรัฐบาลประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของเจ้ามหาชีวิตสว่างวัฒนา ด้วยการสนับสนุนจากรัฐบาลฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกาสำเร็จ จึงนำเจ้ามหาชีวิตและมเหสีไปคุมขังในค่ายกักกันจนสิ้นพระชนม์ และสถาปนาประเทศลาวเป็น "สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว" ในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2518 หลังจากนั้นประเทศลาวได้มีการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการปกครอง เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยนายไกสอน พรหมวิหาร อดีตประธานประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กล่าวว่า “การที่สูญเสียวัฒนธรรมนั้น คือการสูญเสียชาติ” (สมจิตร ไสสุวรรณ, 2548) ดังนั้นประเทศลาวจึงให้ความสำคัญ

กับการส่งเสริมวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ รวมถึงในด้านการศึกษา

ระบบการศึกษาของ สปป.ลาว

ระบบการศึกษาของประเทศลาวเป็นแบบแนวตั้ง (Vertical) โดยมีการบริหารส่วนกลาง รับผิดชอบโดยกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา (Ministry of Education and Sport) มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานทางการศึกษา ระบบการศึกษาประเทศลาวแบ่งเป็น 4 ระดับ (งซัย สมบูรณ์, 2550; สีมาลา ลียงวา, 2557) ได้แก่ 1) อนุบาล (Kindergarten) แบ่งเป็นชั้นอนุบาล 1-3 ใช้เวลาเรียน 3 ปี เป้าหมายของการศึกษาจะเน้นเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายมากกว่าสติปัญญา นอกจากนี้ยังเน้นการฝึกทักษะพื้นฐานและพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กด้วย ระดับชั้นอนุบาลของประเทศลาวไม่สามารถจัดตั้งในท้องที่ชนบท ส่วนมากอยู่ในตัวเมือง มีทั้งในส่วนที่เป็นของรัฐบาลและเอกชน อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่ชนบทยังมีสถานเลี้ยงเด็ก โดยจัดให้เป็นศูนย์กลาง เรียกว่า โรงเรียนเด็กหรือศูนย์พัฒนาความพร้อมเด็ก 2) ประถมศึกษา (Primary Education) แบ่งเป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ใช้เวลาศึกษา 5 ปี เป็นการศึกษาภาคบังคับของประเทศ 3) มัธยมศึกษา (Secondary Education) แบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 4 ปีและมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียน 3 ปี การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเน้นทางด้านเตรียมตัว เพื่อออกไปสู่การประกอบอาชีพเสียส่วนใหญ่ เด็กที่จบจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเทคนิคหรือโรงเรียนอาชีวะ หรือศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนผู้ที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ และ 4) อุดมศึกษา (Higher Education) การจัดการศึกษาระดับสูงนี้ รวมถึงการศึกษาด้านเทคนิค สถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือมหาวิทยาลัย อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของกรมอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา ยกเว้นการศึกษาเฉพาะทางซึ่งอยู่ในความดูแลของกระทรวงอื่น เช่น สถาบันวิจิตรศิลป์แห่งชาติ อยู่ในความดูแลของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม นักเรียนที่สำเร็จจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยครู หรือมหาวิทยาลัยแห่งชาติ การเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้เวลาเรียน

4-5 ปี ในมหาวิทยาลัย ส่วนการเรียนสาขาแพทยศาสตร์ใช้เวลาเรียน 6 ปี
วิทยาลัยเทคนิค (สายอาชีพ) ใช้เวลาเรียน 3 ปี

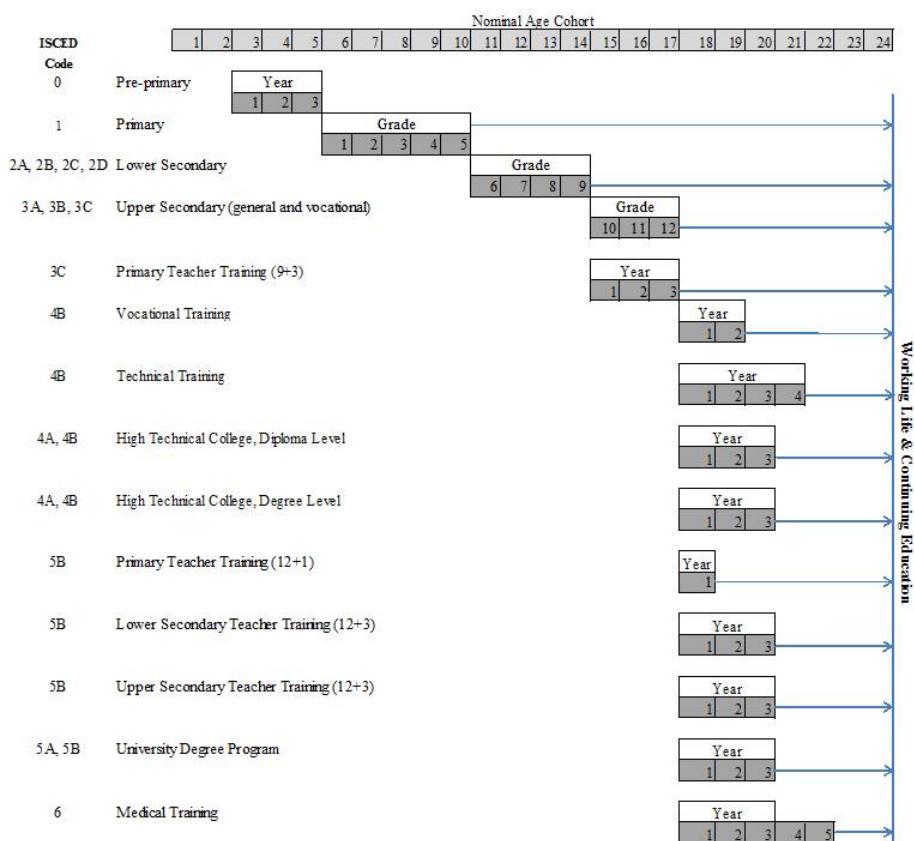
ปัจจุบันการจัดการศึกษาของประเทศลาวมีความสอดคล้องกับหลักรวม
การศึกษา 5 ประการ พ.ศ.2554 กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ประกอบด้วย
1) ปัญญาศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาคนที่เรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ เสริมสร้างทักษะ
การคิด ทักษะ และทักษะทางปัญญา 2) คุณสมบัติศึกษา มุ่งเน้นความรู้และ
คุณธรรม จริยธรรม มีศีลธรรม เคารพผู้อื่น 3) แรงงานศึกษา สร้างคนให้มีความ
ขยันหมั่นเพียร มีงานทำ และช่วยประเทศชาติ 4) พลศึกษา สร้างคนให้มีความอดม
สมบูรณ์ สุขภาพดี และส่งเสริมทางด้านกีฬา และ 5) ศิลปะศึกษา มุ่งเน้นการรักษา
วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อที่ดั้งเดิม และสามารถประยุกต์ พัฒนา ปรับปรุงได้

ดนตรีศึกษาในประเทศลาวแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ 1) การจัดการเรียน
การสอนทางด้านดนตรี มีทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
การศึกษาในระบบของประเทศลาว ปรากฏสาระดนตรีตั้งแต่ในระดับอนุบาล เน้นที่
การร้องเพลงเป็นหลัก ในระดับประถมศึกษา นอกจากการร้องเพลง มีสาระทางด้าน
ดนตรีสอดแทรกบ้าง แต่สาระทางด้านดนตรีปรากฏอย่างชัดเจนในหลักสูตร
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีรายละเอียด
เนื้อหาเกี่ยวกับเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ และความรู้สึกของบทเพลง
จากวัฒนธรรมต่าง ๆ การร้องเพลง การบรรเลงเครื่องดนตรีทั้งเดี่ยวและเป็นวง
การสร้างสรรคบทเพลงอย่างง่าย การอ่านเขียนโน้ตในบันไดเสียงที่มีเครื่องหมาย
ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบของผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับ
ศิลปะแขนงอื่น อิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม ความสัมพันธ์ อิทธิพลและ
บทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรมในยุคสมัยต่าง ๆ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
มีรายละเอียดเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบบทเพลงและวงดนตรีแต่ละประเภท รูปแบบ
ของวงดนตรีทั้งในประเทศและสากล อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อการสร้างสรรค์ดนตรี
อารมณ์และความรู้สึกที่ได้รับจากดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน การอ่าน เขียน
โน้ตดนตรี การร้องเพลง การเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง รูปแบบ ลักษณะเด่น
ของดนตรีในประเทศและสากลในวัฒนธรรมต่าง ๆ และการส่งเสริมและอนุรักษ์
ดนตรี (สิทธิกร สุมาลี, 2555) รวมถึงมีสถาบันที่สอนดนตรีโดยเฉพาะคือ โรงเรียน
ศิลปะแห่งชาติ เปิดสอนในระดับชั้นกลางและชั้นสูง สังกัดกระทรวงแถลงข่าวและ
วัฒนธรรม มุ่งเน้นในการผลิตศิลปิน ผลิตบุคลากรสายวัฒนธรรมและแยกวิชาเอก

เฉพาะ และสถาบันวิจิตรศิลป์แห่งชาติลาว เปิดสอนในระดับปริญญาตรี สังกัด กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม มุ่งเน้นในการผลิตศิลปิน ผลิตบุคลากรสาย วัฒนธรรมและแยกวิชาเอกเฉพาะ หากจะเป็นครูต้องเรียนสายครูเพิ่ม การศึกษา นอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นลักษณะโรงเรียนสอนดนตรีเอกชน และ ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น 2) การจัดการเรียนการสอนทางสาขาดนตรีศึกษา ในประเทศ ลาว เปิดสอนที่วิทยาลัยศิลปศึกษาในระดับชั้นกลาง ชั้นสูง และปริญญาตรี สังกัด กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา มุ่งเน้นในการผลิตครูทางด้านศิลปะ ดนตรี และ นาฏศิลป์

ระดับอุดมศึกษาหรือการศึกษาชั้นสูง การศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้เป็น การศึกษาชั้นสูง จะดูแลกำกับและรับผิดชอบของกรมอาชีพศึกษาและ มหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นการศึกษาเฉพาะทางซึ่งอยู่ใน ความดูแลของกระทรวงอื่น โดยเมื่อเด็กจบการศึกษาในระดับประถมและ มัธยมศึกษาแล้ว จะมีการคัดเลือกนักเรียนเพื่อเสนอกระทรวงศึกษาธิการให้เด็ก ได้เข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

Lao PDR School System Structure

ภาพที่ 1 โครงสร้างระบบการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว

(ที่มา: <https://www.bic.moe.go.th/index.php/twi-pakee-menu/sea-menu/item/4231-lao-education-system>)

โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว

โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปะการแสดง และเป็นโรงเรียนแห่งเดียวที่สร้างบุคลากรวิชาชีพศิลปะการแสดงที่อยู่ใน สปป.ลาว โดยเบื้องต้นนั้นได้จัดการเรียนการสอนเฉพาะดนตรีพื้นบ้าน พื้นเมือง และนาฏศิลป์ ฟ้อน รำ ในรูปแบบพื้นบ้านพื้นเมือง

ปัจจุบันมีการเรียนการสอนดนตรีสากลหรือดนตรีตะวันตก เนื่องจากดนตรีตะวันตกมีอิทธิพลและมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา การถ่ายทอดทักษะทางด้านดนตรี เพื่อเป็นการแสดงศักยภาพทางด้านดนตรีการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม โดยใช้เพลงพื้นเมืองบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีตะวันตก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านนานาประเทศโดยเฉพาะแถบเอเชีย โดยมีระยะเวลาในการเรียนการสอนนักเรียนแต่ละรุ่น 7 ปี โดยนักเรียนที่จบในชั้นประถมศึกษาหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก็จะมาสมัครสอบเข้าในสิ่งที่ตนเองสนใจเรียนที่โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว แห่งนี้ หากนักเรียนคนใดมีความชื่นชอบ มีทักษะความสามารถ หรือมีพรสวรรค์ ก็จะได้ถูกคัดเลือกให้เข้าเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ โดยใช้ระยะเวลาเรียนทั้งหมด 7 ปี (ตั้งแต่ ม.1-ม.7) และหากมีนักเรียนที่เรียนจบการศึกษาแล้วคนใดมีความต้องการจะเรียนต่อทางดนตรีตะวันตกเพื่อจะประกอบอาชีพครูก็จะมี การส่งเสริมให้ก้าวไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในต่างประเทศอีกด้วย

ภาพที่ 2 การเยี่ยมชมศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอน โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว
(ที่มา : รภัสสรณ์ พุฒิชวัลพัฒน์, 2561)

วัฒนธรรมดนตรีตะวันตกที่โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว

โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว ได้ดำเนินการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปี 1958 จนถึงปัจจุบัน ระยะเวลาประมาณ 60 ปี เริ่มต้นเป็นโรงเรียนสอนวิชาชีพเกี่ยวกับการแสดงพื้นบ้านพื้นเมือง จนพัฒนาหลักสูตรที่มีความหลากหลายวิชาชีพนมากขึ้น อีกทั้งยังมีหลักสูตรการเรียนการสอนศิลปะทางวัฒนธรรมตะวันตกเพิ่มเข้ามา ซึ่งเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับผู้สนใจเข้าศึกษาต่อ เพื่อจะได้มีทักษะความรู้ความสามารถเทียบเท่าความเป็นสากล และนำเสนอผลงานสู่ระดับนานาชาติได้ ทั้งนี้จึงเป็นที่น่าสนใจที่อยากจะศึกษาในกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับดนตรีตะวันตกทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

จากการได้เยี่ยมชมศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว ครั้งนี้ ถึงแม้จะมีเวลาไม่มากเท่าที่ควรแต่ก็พอจะได้ข้อมูลบางส่วนมากพอสมควรแม้ว่าจะไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่สามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเรียนรู้ได้ ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีตะวันตกที่โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว จากที่ได้เข้าไปเยี่ยมชมและสัมภาษณ์จากครูผู้สอนจึงสามารถเรียบเรียงข้อมูลได้ดังนี้

หมวดวิชาเฉพาะ (ดนตรีตะวันตก) แบ่งออกเป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องทฤษฎีโน้ตสากล หรือ ซอลแฟ (ซอล-ฟา) และวิชาปฏิบัติ (เครื่องดนตรี) โดยแบ่งตามประเภทและชนิดเครื่องดนตรี ได้แก่

วิชาทักษะกลุ่มเครื่องกระทบ (Percussions)

ได้แก่ กลองชุด ในวิชาทักษะปฏิบัติกลองชุด มีการฝึกทักษะปฏิบัติโดยเริ่มจากการฝึกอ่านโน้ตดนตรีสากล การรู้จักฟังอัตราจังหวะจากเครื่องกำกับจังหวะ จากแบบฝึกหัดที่ครูผู้สอนกำหนดขึ้น โดยในแต่ละคาบผู้เรียนก็ต้องมีอุปกรณ์การเรียนเป็นของตัวเอง คือ ไม้กลอง มีการทดสอบระหว่างทอมและสอปปลายภาค เพื่อวัดระดับการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

ภาพที่ 4 บรรยากาศการเรียนการสอนในวิชาทักษะปฏิบัติกลองชุด โรงเรียนศิลปะ
แห่งชาติ สปป.ลาว
(ที่มา: รักษ์สรณ์ พุฒิชัยวัฒน์, 2561)

วิชาทักษะกลุ่มเครื่องเป่า (Wind Instrument)

ได้แก่ ฟลูต คลาริเน็ต โอโบ แซ็กโซโฟน เฟรชฮอร์น ทรัมเป็ต ทรอมโบน เป็นต้น โดยจะมีการฝึกทักษะปฏิบัติโดยเริ่มจากการฝึกอ่านโน้ตดนตรีสากล การฝึกลม เทคนิคและลักษณะของเครื่องหมายต่าง ๆ ในแต่ละบทเพลง

วิชาทักษะกลุ่มเครื่องสาย (String)

ได้แก่ ไวโอลิน วิโอลา เชลโล่ ดับเบิลเบส เป็นต้น กลุ่มเครื่องสายจะเป็นเครื่องดนตรีที่ค่อนข้างจะต้องใช้เวลาการฝึกฝนนานกว่าเครื่องอื่นๆ และต้องใช้ความสามารถทางด้านการฟังมีความสำคัญมากเป็นพิเศษ เริ่มจากฝึกแบบหัดขั้นพื้นฐาน การไล่สเกล เทคนิคการสี การอ่านโน้ตและเครื่องหมายต่างๆ

ภาพที่ 5 บรรยากาศการเรียนการสอนในวิชาทักษะกลุ่มเครื่องสาย
โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป. ลาว
(ที่มา : รภัสสรณ์ พุฒิชวัลพัฒน์, 2561)

วิชาทักษะการขับร้อง (Voice)

การขับร้องมีทั้งการขับ พื้นบ้านพื้นเมือง การขับจ๊ิม การขับร้องสากล โดยจะมีลักษณะการสอนหรือการถ่ายทอดโดยใช้เปียโนเป็นเครื่องดนตรีหลัก ครูผู้สอนก็จะมีแยกเป็นแต่ละประเภท การขับร้องจะมีนักเรียนมากเป็นพิเศษเนื่องจากไม่ต้องใช้เครื่องดนตรีและพื้นฐานเดิมส่วนใหญ่ักเรียนจะมีความคุ้นเคยการขับอยู่แล้ว

ภาพที่ 6 บรรยากาศการเรียนการสอนในวิชาทักษะขับร้อง โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ
สปป.ลาว
(ที่มา : รภัสสรณ์ พุฒิชวัลพัฒน์, 2561)

วิชาทักษะเครื่องดนตรีที่ใช้ไฟฟ้า (Electric)

ได้แก่ คีบอร์ด กีตาร์ไฟฟ้า กีตาร์เบส เป็นต้น การเรียนการสอนวิชากีตาร์ไฟฟ้าและกีตาร์จะเริ่มจากการฝึกสเกลบันไดเสียงต่าง ๆ แบบฝึกหัด บทเพลงสากลทั่วไป เทคนิคการบรรเลง สีอารมณ์ จนเมื่อนักเรียนมีความสามารถในการบรรเลงได้ดีก็จะมีการแสดงโชว์ความสามารถได้

ภาพที่ 7 บรรยากาศการเรียนการสอนในวิชาทักษะปฏิบัติ โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว
(ที่มา : รัชสรณ์ พุฒิชวลพัฒน์, 2561)

จากการศึกษาดูงานและสังเกตการณ์การเรียนการสอนที่โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาอาจมีเวลาเพียงเล็กน้อยในการเยี่ยมชม สอบถาม สัมภาษณ์ทั้งคุณครูผู้สอนและนักเรียน สำหรับการเรียนการสอนในวิชาทักษะปฏิบัติดนตรีนั้นผู้เรียนจะต้องมีความสนใจ และมีความรักความชอบในเครื่องดนตรีที่ตัวเองเลือก ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจฝึกซ้อม และสามารถปฏิบัติออกมาได้เป็นอย่างดี เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ผู้สอนจะทำการวัดผลการเรียนการสอนโดยการทดสอบการปฏิบัติทักษะในแต่ละเครื่องดนตรีตามมาตรฐานที่ครูผู้สอนกำหนด และจะมีการแสดงผลงานของนักเรียนทั้งการบรรเลงดนตรีที่บ้านพื้นเมือง ดนตรีตะวันตก การฟ้อน นักเรียนจะมาแสดง ร่วมบรรเลงเพลงด้วยกัน จะเห็นได้ว่าศักยภาพการบรรเลงดนตรีตะวันตกของนักเรียนของโรงเรียนศิลปะแห่งชาติ สปป.ลาว มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยในปัจจุบันเช่นเดียวกับนานาชาติและมีการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะและได้รับเกียรติไปเผยแพร่วัฒนธรรมทั่วภูมิภาคเอเชียโดยใช้เพลงดนตรีพื้นบ้านพื้นเมืองลาวบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีตะวันตกนั่นเอง

บรรณานุกรม

- ธงชัย สมบูรณ์. (2550). **การศึกษาของประเทศไทยในเอเชีย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทำวทิบพะจัน แก้วพิลาวัน. (2 พฤศจิกายน 2561). **สัมภาษณ์**.
- สมจิตร ไสสุวรรณ. (2548). **การดนตรีศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สิทธิกร สุมาลี. (2555). **การศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรของประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียนเพื่อการเทียบโอนผลการเรียนและเทียบวุฒิการศึกษา**. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 27(2), 13-52.
- สีมาลา ลียงวา. (2557). **แนวทางการพัฒนาครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาในนครหลวงเวียงจันทน์แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.